

Sygn. akt *IV U 20/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku A. F. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania A. F. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

z dnia 13/11/2018 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. z dnia 13/11/2018r znak: (...)w ten sposób, że przyznaje A. F. (1) prawo do renty rodzinnej poczynając od dnia 1 listopada 2018r na trwale oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. na rzecz A. F. (2) kwotę 180 złotych / słownie : sto osiemdziesiąt / tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 20/19

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 26 września 2019 r.

Decyzją z dnia 13 listopada 2018 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J., powołując się na przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wstrzymał z urzędu wypłatę renty rodzinnej dla A. F. (1) od 1 listopada 2018 r. tj. najbliższego terminu płatności świadczenia. W uzasadnieniu powyższego Zakład wskazał, iż zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy wnioskodawca poddany został kontroli w trybie nadzoru Prezesa ZUS nad wykonywaniem orzecznictwa o niezdolności do pracy przez lekarzy orzeczników i komisje lekarskie. Następnie Komisja Lekarska w dniu 5 października 2018 r. wydała orzeczenie, w którym uznała, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy ale niezdolność ta nie powstała przed 16 rokiem życia. Zakład podkreślił, iż wobec powyższego brak jest spełnienia przesłanek warunkujących prawo do renty rodzinnej.

A. F. (1), reprezentowany przez pełnomocnika, złożył odwołanie od decyzji ZUS z 13 listopada 2018 r. kwestionując prawidłowość stanowiska w niej wyrażonego. Domagał się zmiany decyzji i zasądzenia od organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Zarzucił, że organ błędnie oparł się na ustaleniach orzeczenia wydanego przez

komisję lekarską, która stwierdziła, że niepełnosprawność w/w nie powstała przed 16 rokiem życia. Podnosił, że nie wzięto wówczas pod uwagę historii choroby z poradni zdrowia psychicznego, z której jednoznacznie wynika, że został zarejestrowany i rozpoczął w niej leczenie od lipca 1986 r. Miał wtedy 7 lat. Kolejne adnotacje w historii choroby potwierdzają, że pozostawał w stałym leczeniu już przed 16 rokiem życia. Podkreślał również, że fakt taki potwierdziły liczne orzeczenia ustalające dla w/w stopień niepełnosprawności, a także orzeczenie komisji lekarskiej ZUS w związku z ubieganiem się przez niego o rentę socjalną.

W odpowiedzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wnosił o oddalenie odwołania. Dalej podtrzymywał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji, że niesporna całkowita niezdolność wnioskodawcy do pracy nie powstała przed 16 rokiem życia, a zatem A. F. (1) nie spełnia ustawowych warunków do renty rodzinnej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. F. (1) urodził się (...) K. L. – matka w/w zmarła 12 stycznia 2018 r. W dacie śmierci matki ubezpieczony miał 39 lat. Wnioskodawca ukończył szkołę podstawową, nie pracuje, pobiera rentę socjalną.

W dniu 18 stycznia 2018 r. A. F. (1) złożył w ZUS wniosek o przyznanie mu prawa do renty rodzinnej po zmarłej matce z powołaniem się na stan zdrowia. W orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS z dnia 19 lutego 2018 r. wnioskodawca został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 28 lutego 2023 r. Lekarz orzecznik wskazał, że niepełnosprawność ta powstała przed ukończeniem przez w/w 16 roku życia. W oparciu o powyższe decyzją z dnia 16 marca 2018 r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do renty rodzinnej.

W dniu 13 września 2018 r. Naczelny Lekarz Zakładu zakwestionował orzeczenie lekarza orzecznika z 19 lutego 2018 r. w trybie nadzoru nad wykonywaniem orzecznictwa lekarskiego, co skutkowało skierowaniem wnioskodawcy na badanie przez komisję lekarską ZUS. W dniu 5 października 2018 r. Komisja wydała orzeczenie, w którym stwierdziła, że A. F. (1) jest całkowicie niezdolny do pracy od 1 października 2007 r., a zatem całkowita niezdolność w/w do pracy nie powstała przed 16 rokiem życia. Powyższe skutkowało wydaniem przez Zakład decyzji w dniu 13 listopada 2018 r. o wstrzymaniu wypłaty renty rodzinnej od 1 listopada 2018 r.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS)

W celu ustalenia czy A. F. (1) jest całkowicie niezdolny do pracy, kiedy powstała niezdolność do pracy, czy przed ukończeniem 16 roku życia oraz czy ma ona okresowy czy trwały charakter, Sąd dopuścił i przeprowadził dowód z opinii psychiatryczno - psychologicznej. Na podstawie analizy dokumentacji medycznej i wyników badania stanu zdrowia wnioskodawcy biegły psychiatra oraz biegły z zakresu psychologii stwierdzili, iż cierpi on na schizofrenię paranoidalną. Jest jednostką labilną emocjonalnie, łatwo ulegającą pobudzeniu, doświadczającą w przeżywaniu objawów wzmożonego lęku i niepokoju. Uzyskał wynik obniżony w Skali M. (...) – 23 pkt, co sugeruje łagodne osłabienie funkcji poznawczych na tle organicznych uszkodzeń (...). Obserwuje się u w/w trudności skupienia uwagi, łatwo się rozprasza i dekoncentruje. W trakcie badania nie znajdował się pod wpływem omamów, urojeń nie wypowiadał, prezentuje osobowość z cechami naruszenia struktury. Końcowo biegli wskazali, że z uwagi na dokumentację medyczną należy przyjąć, iż całkowita niezdolność wnioskodawcy do pracy powstała z chwilą pierwszej rejestracji w PZP z 16 października 2006 r. Stwierdzili, że A. F. (1) jest całkowicie niezdolny do pracy i jest to niezdolność trwała, która nie powstała przed 16 rokiem życia.

W opinii uzupełniającej, sporządzonej w związku z zarzutami wniesionymi przez pełnomocnika wnioskodawcy, biegli uwzględniając pominiętą dotychczas historię choroby z PZP stwierdzili, że całkowita niezdolność do pracy A. F. (1) powstała w dacie pierwszej rejestracji w poradni tj. z 8 lipca 1986 r. z rozpoznaniem nadpobudliwość psychoruchowa, nerwica neurasteniczna i orzekli, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy a niezdolność ta powstała przed 16 rokiem życia i ma trwały charakter.

(dowód: opinia psychiatryczno - psychologiczna k. 13 - 18 i opinia uzupełniająca k. 39, zarzuty k. 32, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane wyżej dowody.

Sąd podzielił wnioski opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii powołanych w sprawie. Złożone do akt sprawy opinie - główna, a w szczególności opinia uzupełniająca zostały sporządzone w sposób kompletny, uwzględniający całość materiału dowodowego, dokumentację medyczną oraz wyniki bezpośredniego badania. Stanowisko ostateczne, wyrażone w decyzji uzupełniającej wydanej po przeanalizowaniu zgłoszonych zarzutów, z uwzględnieniem dodatkowej dokumentacji wcześniej pominiętej, jest jednoznaczne i zawiera wyczerpujące i rzeczowe uzasadnienie. Sąd nie znalazł podstaw aby kwestionować prawidłowość i zasadność opinii.

Sąd dał wiarę również dowodom z dokumentów zawartym w aktach organu rentowego, których autentyczność i treść nie budziły wątpliwości.

Sąd zważył co następuje:

Warunki przyznania prawa do renty rodzinnej określa przepis art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270), zgodnie z którym dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

W momencie złożenia wniosku o prawo do renty rodzinnej A. F. (1) miał 39 lat. Zatem, prawo do tego świadczenia mogłoby mu przysługiwać wyłącznie w przypadku spełnienia warunków, o jakich mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy, dlatego też zaistnienie tych warunków badał Sąd w niniejszym postępowaniu. Okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia sprawy była ocena stanu zdrowia wnioskodawcy, w szczególności ustalenie, czy stał się on całkowicie niezdolny do pracy w okresie wymienionym w art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej tj. do ukończenia 16 lat, albowiem po zakończeniu szkoły podstawowej w/w edukacji nie kontynuował.

W sprawie jak rozpoznawana, której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowego, warunkująca powstanie tego prawa i będąca elementem ustaleń faktycznych ocena niezdolności wnioskodawcy do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń osoby ubezpieczonej (art. 278 § 1 kpc). Taki też dowód Sąd w niniejszym postępowaniu dopuścił. Wnioski zaś opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii są jasne, logiczne, wyczerpujące i jednoznaczne - stan zdrowia psychicznego A. F. (1) powodował jego całkowitą niezdolność do pracy przed ukończenia 16 roku życia. Z dokumentów zgromadzonych w sprawie, w szczególności historii choroby wynika, iż wnioskodawca od wielu lat pozostaje w stałym leczeniu w (...). Pierwsza rejestracja w poradni miała miejsce 8 lipca 1986 r., a więc gdy A. F. (1) miał 7 lat. Rozpoznano wówczas u w/w nadpobudliwość psychoruchową, nerwicę neurasteniczną. Od tamtej pory wnioskodawca kontynuuje leczenie. Powyższe pozwala na ustalenie, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy, że niezdolność ta powstała przed 16 rokiem życia a nadto, zgodnie z wnioskami opinii - ma trwały charakter.

W związku z powyższym konieczna stała się zmiana zaskarżonej decyzji ZUS z dnia 13 listopada 2018 r. zgodnie z dyspozycją art. 477¹⁴§ 2 kpc i przyznanie wnioskodawcy prawa do renty rodzinnej od daty wstrzymania wypłaty świadczenia tj. 1 listopada 2018 r., na trwałe.

O powyższym orzeczono w sentencji.

Stosownie do przepisu art. 118 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznając, że dopiero w postępowaniu sądowym sprawa została ostatecznie wyjaśniona.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego uzasadnia natomiast treść art. 98 kpc zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do celowych kosztów postępowania należy koszt ustanowienia zastępstwa procesowego, który w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w postępowaniu przed Sąd I instancji wynosi kwotę 180 zł, zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265).